

APROBAT

In sedinta comuna a Birourilor permanente
ale Camerei Deputatilor si Senatului
din data de 22.10.2010

Nr. 264

Parlamentul României
Camera Deputaților

B.P. Nr. 264 din 11.03.2010

Parlamentul României Camera Deputaților

CABINET SECRETAR GENERAL

București, 10 martie 2010
Nr. 51/1238

MEMORANDUM INTERN

De la: Gheorghe Barbu, secretar general al Camerei Deputaților
Către: Birourile Permanente reunite ale Camerei Deputaților și Senatului
Tema: Suplimentarea Programului de relații externe al Parlamentului României pentru anul 2010

În ședința din data de 16 decembrie 2009, Biroul Permanent al Camerei Deputaților a aprobat Programul de relații externe al Parlamentului României pentru anul 2010.

La data de 23 februarie a.c., domnul Teodor Baconschi, ministrul afacerilor externe, a transmis o scrisoare domnului deputat Viorel Hrebenciuc, președintele Comisiei pentru afaceri europene a Parlamentului României, prin care subliniază rolul diplomației parlamentare și necesitatea intensificării dialogului parlamentar bilateral pentru eliminarea Mecanismului de cooperare și verificare în materie de reformă a justiției și combatere a corupției, sugerând intensificarea schimburilor la nivelul Comisiei pentru afaceri europene a Parlamentului României cu partenerii din Parlamentele naționale din Uniunea Europeană.

În acest sens, Comisia pentru afaceri europene a Parlamentului României a propus suplimentarea Programului de relații externe al Parlamentului României pentru anul 2010 cu o vizită în România a unei delegații a comisiei omoloage din Parlamentul Danemarcei, precum și cu o vizită în Marea Britanie a unei delegații a comisiei.

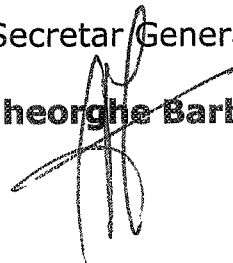
Având în vedere importanța dialogului între membrii Comisiei pentru afaceri europene a Parlamentului României și membrii comisiilor omoloage din Parlamentele naționale ale statelor membre UE, în vederea promovării obiectivelor României, în cadrul Uniunii Europene,

propunem:

- să se aprobe suplimentarea Programului pentru relații externe al Parlamentului României pentru anul 2010, cu o vizită în România a unei delegații a Comisiei pentru afaceri europene din Parlamentul danez, precum și cu o vizită în Marea Britanie a unei delegații a Comisiei pentru afaceri europene a Parlamentului României.

Secretar General,

Gheorghe Barbu

Parlamentul României

Comisia pentru afaceri europene a parlamentului României

București, 4 martie 2010
Nr. 40 / 428

Parlamentul României
Camera Deputaților

B.P. Nr. 264 din 11.03.2010

ACIPB

Dr. Teodor BACONSCHI

Domnului **Gheorghe BARBU**
Secretar general al Camerei Deputaților

Inițiere doc.

ce tre B.P. venite

Impresimă cu Senatul

Domnului **Ion MORARU**
Secretar general al Senatului României

Domnule Secretar general

Prin adresa nr. B 1-2 / 814 din 23 februarie 2010, domnul Teodor BACONSCHI, ministru de externe al României, indică oportunitatea utilizării instrumentelor diplomației parlamentare pentru eliminarea Mecanismului de cooperare și verificare în materie de reformă a justiției și combatere a corupției (anexat o fișă documentară privind MCV).

În acest sens Ministerul Afacerilor Externe sugerează o intensificare a contactelor la nivelul comisiei noastre cu parteneri de dialog din parlamentele naționale ale acelor state membre ale Uniunii Europene, „tradițional critice”, mai ales că în unele cazuri, guvernele acelor state invocă drept sursă a reticențelor lor de ridicare a monitorizării, preocupări exprimate de parlamente.

Ministerul Afacerilor Externe nominalizează Olanda, Germania, Marea Britanie, Belgia și Danemarca.

În Programul de relații externe al Parlamentului României pentru 2010 este deja prevăzută o vizită în Olanda a unei delegații a Comisiei pentru afaceri europene, în octombrie 2010.

De asemenea comisia noastră a propus includerea în Program și a unei vizite în Marea Britanie, dar aceasta nu s-a mai regăsit în Programul aprobat în decembrie 2009.

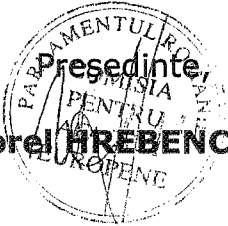
Apreciem că există premise favorabile pentru transmiterea mesajului privind progresele realizate de țara noastră în reforma justiției, de către reprezentanți ai comisiei noastre, parlamentarilor din Danemarca, Marea Britanie și Olanda.

Propunem organizarea unei vizite în România a unei delegații a Comisiei pentru afaceri europene a Folketing-ului în luna iunie a.c., precum și organizarea unei vizite în Marea Britanie, a unei delegații a comisiei noastre în septembrie a.c.

Vă rugăm să supuneți Birourilor Permanente ale Camerei Deputaților și Senatului, spre analiză și aprobare, propunerea noastră de suplimentare a Programului de relații externe al Parlamentului României pentru 2010, cu acțiunile menționate la paragraful anterior.

Vă rugăm de asemenea, ca în aplicarea proiectului prezentat de MAE, să dispuneți inițierea demersurilor pentru organizarea vizitei în Olanda, în octombrie a.c., conform Programului.

Cu deosebită considerație,

Viorel HREBENCIUC

ROMÂNIA
MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

MINISTRU
B 1-2/814

23 februarie 2010

Stimate domnule Președinte,

După cum cunoașteți, un obiectiv prioritar al României este reprezentat de realizarea progreselor necesare în materie de reformă a justiției și combatere a corupției, în vederea creării condițiilor pentru eliminarea Mecanismului de Cooperare și Verificare aplicabil României în aceste domenii.

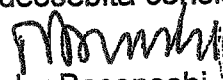
În paralel, eforturile de la nivel intern pentru reformarea sistemului judiciar trebuie susținute printr-un amplu proces de dialog politico-diplomatic cu instituțiile comunitare și cu statele membre. Dimensiunea cooperării parlamentare deține, deopotrivă, un rol esențial în cadrul acestui proces, în contextul în care acțiunea guvernelor din anumite state membre critice la adresa României este adesea motivată de preocupări exprimate la nivelul parlamentelor naționale.

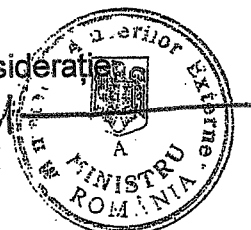
De aceea, apreciem că este necesară și o intensificare, în perioada următoare, a contactelor de la nivelul Parlamentului României cu partenerii de dialog din Parlamentele statelor membre UE. Acestea ar reprezenta o oportunitate de reafirmare a argumentelor României în privința angajamentului autorităților române în domeniile reformei justiției și combaterii corupției. Astfel, pot fi avute în vedere întrevederi la nivelul Comisiilor de politică externă și/sau afaceri europene, precum și contacte pe linie politică la nivelul grupurilor din Parlamentele statelor membre în care să fie prezentate progresele realizate în domeniul reformei justiției și al combaterii corupției.

Apreciam, în acest sens, că astfel de demersuri pot fi foarte utile în special în statele tradițional critice la adresa României pe tema MCV - Olanda, Germania, Suedia, Marea Britanie, Belgia, Danemarca. Avem în vedere faptul că dezbaterile la nivel parlamentar privind Mecanismul de Cooperare și Verificare din aceste state au avut, adesea, nuanțe critice care au determinat o poziție exigentă a Guvernelor respective la nivelul Consiliului UE.

În acest context, vă adresăm rugămintea de a evalua posibilitatea perfectării de contacte la nivel parlamentar în statele membre UE în perioada următoare și de a ne comunica în timp util deciziile formulate în vederea sprijinirii demersurilor dvs. pe lângă autoritățile din respectivele state. Totodată, vă asigurăm de întreaga disponibilitate a MAE de a sprijini, în colaborare cu Ministerul Justiției, buna desfășurare a acestor demersuri.

Cu deosebită considerație

Teodor Baconschi

Domnului Viorel HREBENCIUC

Președintele Comisiei pentru afaceri europene

Parlamentul României

Cc: Domnului Cătălin PREDOIU

Ministru

Ministerul Justiției

FIȘĂ DE PREZENTARE PRIVIND MECANISMUL DE COOPERARE ȘI VERIFICARE

Contextul instituirii mecanismului de cooperare și verificare

Întreaga construcție în domeniul Spațiului de libertate, securitate și justiție se axează pe asigurarea „convingerii reciproce” (a statelor membre UE) că deciziile și practicile administrative și judiciare din toate statele membre respectă pe deplin statul de drept și implică existența, în toate statele membre, a unui sistem judiciar și administrativ imparțial, independent și eficient, înzestrat cu mijloace suficiente, între altele, pentru a lupta împotriva corupției.

Cele de mai sus descriu "filozofia" condiționalităților care aveau pe de o parte să permită aderarea României și Bulgariei la 1 ianuarie 2007, iar pe de altă parte să instituie obligații care nu mai fuseseră utilizate cu ocazia extinderilor anterioare.

Rapoartele de monitorizare ale Comisiei din octombrie 2005 și mai 2006 au identificat anumite domenii în care erau necesare noi progrese pentru a fi întrunite toate cerințele aderării: unele tehnice, privind securitatea fizică, sănătatea oamenilor și animalelor, controlul financiar, altele politice legate de administrația judiciară, corupție, crimă organizată și drepturile omului. Toate însă țineau de esența unui sistem de guvernare funcțional bazat pe implementarea efectivă a legislației, de către o justiție și o administrație independentă, responsabilă și eficientă.

Data fiind natura și numărul rezervelor privind pregătirea pentru aderare a României, la 1 ianuarie 2006, Comisia și Consiliul UE au decis să amâne decizia finală privind aderarea, până în toamna anului 2006. Tratatul de aderare permitea de altfel, o amânare a aderării până în 2008, dar numai dacă Comisia ar fi recomandat ca țara este în mod evident nepregătită.

Verdictul final al Comisiei Europene a fost însă acela că țara putea prelua responsabilitatea aderării din 2007.

Pentru că subzistau probleme semnificative, în special în domeniul justiției și afacerilor interne, această decizie a fost posibilă numai în urma instituirii mai multor măsuri post-aderare, dintre care cea mai importantă a fost mecanismul de cooperare și verificare.

Cadrul pentru stabilirea Mecanismului a fost creat prin Raportul de monitorizare al Comisiei Europene din 26 septembrie 2006¹. La scurt timp a fost adoptată Decizia 2006/928/CE a Comisiei Europene din 13 decembrie 2006 de stabilire a unui mecanism de cooperare și de verificare a progreselor realizate de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției și a criminalității organizate.

¹ Comunicarea Comisiei COM (2006) 549

Menționăm că Decizia a fost adoptată pe baza prevederilor art. 4 alineatul (3) din Tratatul de aderare a Republicii Bulgaria și a României la Uniunea Europeană și art. 37 și 38 din Actul privind condițiile de aderare a Republicii Bulgaria și a României la Uniunea Europeană (parte din Tratat). Menționăm de asemenea că Decizia putea intra în vigoare numai sub rezerva și la data intrării în vigoare a Tratatului de aderare.

Mecanismul de cooperare și verificare presupune elaborarea de către Comisia Europeană, din șase în șase luni, a unor rapoarte privind progresul înregistrat și prezentarea acestor Rapoarte Parlamentului European și Consiliului UE.

Mecanismul se bazează pe angajamentele asumate de cele două țări în momentul aderării. În cadrul acestui mecanism, atât Bulgaria, cât și România au convenit să întocmească periodic rapoarte de informare privind măsurile luate pentru realizarea obiectivelor specifice.

În cadrul Mecanismului, pentru România, au fost stabilite următoarele obiective de referință:

1. Asigurarea unei transparențe și eficiențe sporite a actului de justiție, în special prin consolidarea capacității și răspunderii Consiliului Superior al Magistraturii. Raportarea și monitorizarea impactului noilor coduri de procedură civilă și penală.
2. Înființarea, după cum a fost prevăzut, a unei agenții de integritate competentă să verifice averea, incompatibilitățile și potențialele conflicte de interese, precum și să emită hotărâri cu caracter obligatoriu pe baza cărora să se poată aplica sancțiuni disuasive.
3. Pe baza progreselor înregistrate până în prezent, continuarea realizării unor anchete profesionale și imparțiale în cazul sesizărilor de corupție la nivel înalt.
4. Adoptarea unor măsuri suplimentare de prevenire și de combatere a corupției, în special în administrația locală.

Este prevăzută și posibilitatea modificării obiectivelor de referință, în cazul în care evaluarea Comisiei ar recomanda aceasta.

Mecanismul va continua să funcționeze până la atingerea tuturor obiectivelor.

Metodologia utilizată în elaborarea și adoptarea Rapoartelor

Obiectivele de referință sunt destinate să orienteze eforturile României și Bulgariei în materie de reformă și sunt utilizate de către Comisie pentru a măsura progresele.

Comisia furnizează expertiză internă și externă pentru a coopera și a oferi îndrumări în cadrul procesului de reformă, precum și pentru a verifica progresele înregistrate. În toate aceste demersuri Comisia a precizat că Mecanismul nu reprezintă un instrument opresiv, prin care se impune statelor să adopte unele măsuri, ci un real parteneriat, axat pe o strategie constructivă și având ca obiectiv sporirea capacității celor două state de a beneficia deplin de standardele UE, în domeniu.

Rapoartele Comisiei Europene evaluează dacă obiectivele au fost atinse, dacă trebuie ajustate; se pot solicita, după caz, rapoarte suplimentare asupra progreselor înregistrate.

Mecanismul este coordonat de Secretariatul General, sub autoritatea președintelui Comisiei Europene.

Rapoartele Comisiei Europene sunt supuse evaluării Consiliului UE. Primul organism al Consiliului care analizează Rapoartele este Grupul de lucru ad-hoc privind mecanismul de cooperare și verificare pentru România și Bulgaria. Grupul dezbate aspecte referitoare la funcționarea mecanismului și la modul în care cele două state membre UE își respectă angajamentele asumate cu privire la condiționalitățile specifice.

Grupul transmite evaluarea sa COREPER-ului și Consiliului UE. Consiliul afaceri generale este formațiunea Consiliului care pe baza evaluării Grupului ad-hoc se pronunță și transmite Consiliului UE, punctul său de vedere. Consiliul adoptă Concluzii, cu valoare de recomandare, destinate să transmită mesaje politice.

Parlamentul European este de asemenea, un destinatar al Raportului, pe care îl supune procedurilor sale uzuale. Ca și în cazul Concluziilor Consiliului UE, orice act emis de Parlamentul European are doar caracter de recomandare.

Din cele de mai sus reiese că de fapt și de drept, Comisia Europeană deține toate competențele pentru coordonarea acțiunilor presupuse de Mecanism, în vreme ce celelalte două instituții participă la "triumghiul decizional" doar în capacitate consultativă. Este un exemplu de exercitare a puterii Comisiei Europene, pe baza unei decizii anterioare a Consiliului, care, în acest caz este chiar Tratatul de aderare al României la UE².

Într-adevăr, Tratatul de aderare al României la UE se află la cel mai înalt nivel în ierarhia legislației UE, alături de Tratatul constitutiv. Dreptul primar acordă Comisiei Europene competențe totale atunci când Comisia este chemată să își exercite funcția de "gardian al Tratatelor".

Ca urmare, Comisia poate aplica toate măsurile pe care le consideră necesare pentru îndeplinirea obiectivelor de referință, fără aprobarea prealabilă a Parlamentului European sau Consiliului UE. Evident, cultura instituțională a birocrăției de la Bruxelles nu permite trecerea cu vederea a unor observații / opinii ale Parlamentului European sau Consiliului UE. Din lectura documentelor emise de către cele două instituții se observă însă că Rapoartele Comisiei au fost însușite fără observații.

Conform prerogativelor descrise mai sus Comisia are dreptul de a-și stabili metodologia pentru întocmirea rapoartelor și își poate alege sursele de informații.

Sursele de informații pentru rapoarte sunt: contribuțiile autorităților române, ale serviciilor Comisiei, inclusiv Reprezentanța Comisiei Europene în România, misiunile diplomatice ale statelor membre, rapoarte ale experților din statele membre, informații din partea experților tehnici și a societății civile, monitorizarea presei, etc.

² Art. 38 din Actul de aderare acordă Comisiei Europene competențe integrale în ce privește mecanismul de cooperare și verificare.

Alături de rapoartele autorităților române, una dintre cele mai însemnate surse de informații o constituie vizitele de evaluare organizate de Comisie împreună cu experți independenți din statele membre (misiuni peer review), destinate asigurării acurateții datelor necesare evaluării, prin culegerea acestora într-un mod direct și independent. Experții întocmesc rapoarte care sunt trimise ulterior celor două guverne, pentru a fi corectate orice inexactități faptice.

Activitatea de urmărire de către autoritățile române a stadiului de îndeplinire a obiectivelor de referință a fost organizată în parteneriat Comisia Europeană.

Bulgaria și România au înaintat un prim raport privind progresele realizate până la 31 martie 2007 în cadrul mecanismului de cooperare și verificare și au continuat să furnizeze Comisiei, de la acea dată, informații actualizate despre evoluțiile înregistrate în domeniu.

La 31 octombrie 2007 Guvernul României a aprobat planul de acțiune MCV – foaia de parcurs a continuării procesului de reformă început în anul 2005. Ministerul Justiției a gestionat elaborarea Planului de Acțiuni.

HG nr. 1346/2007 prin care s-a lansat Planul de acțiune, descrie metodologia de elaborare și aranjamentul instituțional la nivel național.

Astfel:

- Planul de acțiune MCV continuă planurile sectoriale de acțiune 2005-2007 introduse de cele două strategii naționale aprobate în anul 2005 – strategia de reformă a justiției și strategia de luptă împotriva corupției; de aceea, proiectul Planului a fost supus dezbaterii Comisiei de monitorizare a implementării a Strategiei de reformă a sistemului judiciar pe perioada 2005-2007 și Consiliului pentru monitorizarea implementării a Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2005-2007 și a obținut acordul privind obiectivele propuse;
- Proiectul a fost supus dezbaterii publice dar și dezbaterii categoriilor profesionale și sociale interesate: magistrați, asociații profesionale, organizații ale societății civile;
- Proiectul a fost analizat și agreat ex-ante de o echipă de experți din statele membre UE; observațiile experților au fost fie încorporate în Proiect, fie reținute pentru a fi transpuse în cursul implementării Planului;
- Sunt prezentate în detaliu deficiențele care trebuie corectate, pentru fiecare obiectiv de referință;
- Sunt precizate resursele bugetare;
- Este instituit mecanismul de monitorizare a implementării măsurilor prevăzute în Plan, constând în crearea a două organisme interinstituționale:
 - Comisia de monitorizare a măsurilor ce vizează reforma sistemului judiciar:
 - prezidată de ministrul justiției și având în componență președintele CSM, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, șeful Departamentului pentru Afaceri Europene, reprezentanții Ministerului Economiei și Ministerului Finanțelor Publice

- are atribuții de analiză a stadiului de implementare a Planului de acțiune și de propunere a măsurilor pentru eliminarea deficiențelor
 - este asistată de un grup tehnic de lucru la care pot fi invitați și reprezentanți ai altor instituții decât cele menționate, experți străini participanți la programele de asistență, reprezentanți ai asociațiilor societății civile
- o Consiliul de monitorizare a măsurilor ce vizează lupta împotriva corupției:
 - prezidat de ministrul justiției și având în componență ministrul internelor și administrației, președintele ANAF, secretarul general al Guvernului, președintele Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, șeful Departamentului pentru lupta anti-fraudă, procurorul șef al DNA, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, președintele ANI, șeful Departamentului de Control al Guvernului, șeful Departamentului pentru Afaceri Europene, președintele Agenției pentru Strategii Guvernamentale
 - propune măsuri pentru eliminarea deficiențelor
 - adoptă decizii cu caracter de recomandare
 - asistată de un grup tehnic de lucru la care pot fi invitați și reprezentanți ai altor instituții decât cele menționate, experți străini participanți la programele de asistență, reprezentanți ai asociațiilor societății civile

Ministrul justiției are obligația de a-l informa pe primul-ministru, cu privire la deciziile adoptate de cele două organisme de monitorizare.

Recomandările Rapoartelor Comisiei Europene sunt, de regulă, analizate la cel mai înalt nivel de către reprezentanții puterii executive, legislative și judecătorești, sub coordonarea primului-ministru.

În cazul în care una dintre țări nu reușește să îndeplinească în mod adecvat aceste obiective, Comisia are autoritatea de a aplica măsurile de salvagardare prevăzute de Tratatul de aderare.

Clauzele de salvagardare

Sunt mecanisme de protecție a Uniunii la care se recurge în ultimă instanță, care pot fi activate pentru a preveni sau a remedia anumite probleme sau amenințări la adresa funcționării Uniunii. Orice măsuri adoptate trebuie să fie proporționale cu deficiențele în cauză.

Legislația UE, care se aplică tuturor statelor membre, prevede numeroase măsuri de salvagardare în cadrul diferitelor politici comunitare.

Pe lângă aceasta, Tratatul de aderare a Bulgariei și României prevede măsuri de protecție suplimentare pentru a aborda eventualele dificultăți legate de aderare. Următoarele trei măsuri de salvagardare pot fi invocate în interval de 3 ani de la aderare:

- clauză generală de salvagardare economică (articolul 36)

- clauză specifică de salvagardare privind piața internă (articolul 37)
- clauză specifică de salvagardare privind justiția și afacerile interne (articolul 38)

Aceste măsuri de salvagardare sunt identice cu cele prevăzute de Tratatul de aderare a statelor care au devenit membre ale UE la 1 mai 2004.

Efectul aplicării unei asemenea măsuri ar fi suspendarea obligației statelor membre de a recunoaște și de a executa, în condițiile stabilite de dreptul comunitar, hotărârile judecătorești și deciziile judiciare ale Bulgariei sau României, precum mandatele europene de arestare.

Decizia pentru activarea clauzei aparține Comisiei Europene, la cererea motivată a unui stat membru, sau din proprie inițiativă, după consultarea statelor membre.

În principiu, măsura poate fi impusă în maxim trei ani de la data aderării **dar poate fi aplicată dincolo de acest termen atât timp cât deficiențele subzistă.**

Măsura nu poate fi menținută mai mult decât este strict necesar și se revocă la data la care deficiențele sunt remediate; Comisia trebuie să informeze Consiliul cu suficient timp înaintea revocării măsurii de salvagardare și țină seama întocmai de orice observații formulate în acest sens de către Consiliu.

Ca răspuns la progresele realizate în remedierea deficiențelor identificate, Comisia poate adapta în mod corespunzător măsurile luate, după consultarea statelor membre.

Redactat: Dan MATEI
Consilier parlamentar, Secretariatul CAE